

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 31.07.2025

Meie 25.08.2025

nr 1-6/3218-1, SIM/25-
0507/-2K
nr 8-2/4203

Nimeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse koostöölastamine

Austatud minister

Siseministeerium saatis Justiits- ja Digiministeeriumile koostöölastamiseks nimeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu¹ (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium koostöölastab eelnõu järgmiste märkustega.

I. Põhimõtteline märkus

1. Võrreldes 12.05.2025 esitatud eelnõu versiooniga on eelnõu uuest versioonist välja jäetud nimeseaduse (NS) § 16 täiendamine lõigetega 1¹ ja 1². Kavandatud täienduse tulemusena oleks tekkinud loetelu karistusseadustiku (KarS) paragrahvidest, mille alusel karistatud isikutele ei võimaldata nime muutmist kuni karistusandmete kustutamiseni karistusregistrist. Justiits- ja Digiministeerium tegi oma koostöölastuskirjas² ettepaneku täiendada kavandatud loetelu KarS §-dega 199, 201, 209–213 ja 217 lg 2. Ettepanekus loetletud paragrahvide puhul on tegemist varavastaste kuritegudega ning nime vahetamine võib soodustada uute samaliigiliste kuritegude toime panemist tulevikus (näiteks sarikelmid).

Eelnõu koostöölastustabelis ei leidu põhjendust selle kohta, miks on otsustatud eelnõuga kavandatud põhimõttelisest muudatusest loobuda. Justiits- ja Digiministeerium on seisukohal, et tegemist on reguleerimist vajava küsimusega, sest nime muutmise piirang raskendab teatud kuritegusid sooritanud inimestele uute kuritegude toimepanemist. Näiteks aastal 2024 tekitati kelmustega teadaolevalt eraisikutele kahju kokku pea 16 miljonit eurot ning juriidilistele isikutele ligikaudu 25 miljonit eurot.³ Nime vahetamise piiramine on varavastaste kuritegude (muu hulgas sarikelmuste) vastu võitlemiseks kohane meede ning võib uusi kuritegusid ennetada. Tulenevalt eeltoodust ei toeta Justiits- ja Digiministeerium teatud KarS paragrahvide alusel karistatud isikute nime muutmise keelu sätete eelnõust välja jätmist.

II. Sisulised märkused

¹ Eelnõude infosüsteemi toimiku number [25-0507](#)

² Justiits- ja Digiministeeriumi 12.06.2025 kiri nr 8-2/4203

³ [Kelmid petsid eelmisel aastal välja ligi 42 miljonit eurot | Justiits- ja Digiministeerium](#)

2. **Eelnõu § 1 punktis 5** on sätestatud, et juhul kui isik esitab nime vahetamise avalduse rahvastikuregistri iseteeninduses, siis süsteem teeb automaatsed päringud, et kontrollida, kas nime vahetamise eeldused on täidetud. Juhul kui eeldused on täidetud, teeb süsteem ise automaatotsuse, et nime vahetamine on lubatav ja teeb vastava kandemuudatuse rahvastikuregistrisse (RR). Seletuskirjas (lk 7) on selgitatud, et kui avalduses on andmeid, mida RR-i andmete põhjal ei ole võimalik kontrollida, näiteks isik soovib vanaema perekonnanime, kuid RR-i andmed soovitud nime kandmist ja põlvnemise seost ei näita, katkeb avalduse automaatmenetlus ning avaldus edastatakse ametnikule asjaolude selgitamiseks ja võimalusel nime muutmise otsuse tegemiseks. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul ei nähtu seletuskirjas kirjeldatu eelnõust. Palume eelnõu täiendada ja sätestada, et otsuse tegemine suunatakse ametnikule juhul, kui automaatpäringute tulemusel selgub, et eeldused ei ole täidetud või selgitada seletuskirjas eelnõu millise sätte alusel avalduse ametnikule otsustamiseks suunamine toimub.

III. Normitehnilised märkused ning märkused eelnõu mõjuhindamise kohta

3. Palume arvestada kooskõlastuskirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste- ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju hindamise kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Maria Sults 58862946
Maria.Sults@justdigi.ee

Martin Ziehr
Einar Hillep
Kristel Niidas
Joel Kook
Mari Koik